

шляхом підготовки до різних кризових ситуацій, які можуть виникнути у процесі його діяльності.

Список використаних джерел:

1. Огляд банківського сектору, лютий 2021 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-bankivskogo-sektoru-lyutiy-2021-roku>.
2. Методика фінансового скорингу банків від YouControl. URL: <https://youcontrol.com.ua/contractor/financial-scoring/method-bank/>.
3. Ренкінг фінансової надійності банків України. URL: <https://youcontrol.com.ua/bank-finscore/>.

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ МОДЕЛЕЙ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ

Пушкар О. І., професор,
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця,
Татаринцева Ю. Л., к. е. н., доцент,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»,
Пастушенко О. Б., магістр,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

В сучасних умовах ведення бізнесу фірмам, що впроваджують інновації, потрібно достатньо фінансових ресурсів для належної адаптації нових технологій, продуктів і виробничих процесів до своїх умов. Реалізація інноваційних проектів пов'язана з високим рівнем невизначеності та ризику, тому важливо використовувати різноманітні джерела фінансування для досягнення їхньої гнучкості та адаптивності до вимог ринку. Це особливо актуально для молодих інноваційних підприємств, у яких відсутня історія операційної діяльності, а їх продукт часто володіє далеко не однозначним ринковим потенціалом. Все це знижує привабливість фінансування ризикової діяльності для інвесторів. В той же час, актуальною проблемою для інноваційних підприємств стає вибір джерел фінансування та побудова моделі фінансування бізнесу.

Аналізом даної проблеми займалися такі автори, як Миничева О. П., Машкова А. В., Куліков І. Н., Колодяжна І. В., Борблік К. Е. та інші.

Метою дослідження є узагальнення переваг та недоліків сучасних моделей фінансування інноваційного бізнесу.

Виділяють основні типи фінансування підприємств: самофінансування, фінансування на основі залучених коштів та позичкових коштів. Самофінансування має переваги, такі як незалежність від фінансово-кредитних установ, забезпечення фінансової стійкості, зниження ризику банкрутства, проте стримує подальший розвиток фірми. Тому виникає необхідність залучення зовнішнього фінансування. У теорії фінансового менеджменту [1] прийнято виділяти 4 моделі фінансування поточних активів в залежності від позиції менеджера щодо вибору джерел покриття змінної їх частини, тобто до вибору відносної величини чистого оборотного капіталу. Моделі фінансування оборотних активів виходять з того, що політика управління ними повинна забезпечити пошук компромісу між ризиком втрати ліквідності і прибутковістю діяльності підприємства.

Для агресивної моделі властиве формування джерел фінансування оборотних активів за рахунок позичкових коштів, а в загальній сумі всіх пасивів переважає короткостроковий кредит. Така модель пов'язана із великими фінансовими ризиками, оскільки вона залежить від питомої ваги позичкових коштів в загальній структурі капіталу.

Протилежна модель – консервативна, передбачає формування капіталу лише за рахунок власних коштів та довгострокових джерел фінансування. Це забезпечує максимальну фінансову стійкість підприємству, проте обмежує її темпи розвитку.

Компромісна модель передбачає формування капіталу за рахунок власних, а також позичкових коштів. При виборі даної моделі підприємство в окремі моменти часу може мати зайві поточні активи, що негативно позначається на розмірі прибутку. Однак такий стан може розглядатися як плата за підтримку ризику втрати ліквідності на належному рівні.

Ідеальна модель а реальному житті майже ніколи не реалізується. В таблиці 1 представлено аналіз переваг та недоліків моделей фінансування інноваційного бізнесу.

Таблиця 1

Аналіз переваг та недоліків моделей фінансування інноваційного бізнесу

	Опис	Недоліки	Переваги
ідеальна	За рахунок коротко строкових зобов'язань фінансуються повністю всі поточні активи, Короткострокові зобов'язання; = Оборотні Активи.	Найбільший ризик, особливо якщо є ймовірність, що потрібно одночасно погасити всі зобов'язання перед кредиторами; немає вільних грошових коштів; ризик невиконання зобов'язань і втрати прибутку.	Характеризується постійними обсягами запасів, грошових коштів та інших видів оборотних активів.
консервативна	Короткострокові зобов'язання дорівнюють нулю; Короткострокові зобов'язання = 0.	Можуть виникнути надлишки, і збільшаться витрати на їх зберігання; низька рентабельність активів;	Відсутні кредиторська заборгованість і ризик втрати ліквідності; немає потреби в додаткових оборотних активах.
агресивна	За рахунок короткострокових зобов'язань покривається повністю змінна частина оборотних активів; Короткострокові зобов'язання = Змінна Частина Оборотних активів.	Оскільки використовується тільки постійний оборотний капітал, то в реальній практиці його може виявитися недостатньо для здійснення діяльності фірми; немає вільних грошових коштів на форс-мажорні обставини і капітало вкладення.	Забезпечує високу економічну рентабельність активів.
компрмісна	За рахунок коротко строкових зобов'язань змінна частина оборотних активів покривається на 50% Короткострокові зобов'язання = 0,5 Змінна Частина Оборотних активів.	Надлишок активів, можливе зниження прибутку; надлишок кредиторської заборгованості; можливе зниження ліквідності.	Ризик втрати ліквідності зберігається на потрібному рівні.

Ми поділяємо точку зору більшості фінансистів в тому, що в сучасних умовах для управління оборотним капіталом підприємства, що здійснює інноваційну діяльність прийнятна агресивна модель. Ефективність даної моделі полягає в можливості мати залучені необхідні кошти на розвиток бізнесу (деякі

фірми зовсім не мають власних коштів на старті). Дана модель спрямована на досягнення найвищих результатів у фінансовій діяльності незалежно від рівня ризиків, які її супроводжують [2]. Якщо поточні зобов'язання знаходяться на середньому рівні у загальній сумі пасивів підприємства, політика фінансування активів трансформується в більш помірну, оптимальну.

При розгляді ймовірності інноваційної активності спостерігаються різкі відмінності між фірмами, що залучують фінансові кошти, та такими, що віддають перевагу лише власним коштам. За останні три роки [3] 11,0%, 11,2% і 8,8% із загальної кількості фірм з нереалізованою потребою в кредитах займалися відповідно оновленням продукції, оновленням технологій та НДДКР. При порівнянні з фірмами, які отримали кредити, ці частки істотно вище – 15,3%, 16,6% і 14,2%. Таким чином, в фірмах, забезпечених залученими та позиковими коштами (кредитами), ймовірність інновацій приблизно на 40% вище, ніж в фірмах, які не мають доступу до кредитів.

Список використаних джерел:

1. Ковалев В.В. Финансовый менеджмент: теория и практика, М.: Проспект, 1104 с.
2. Миничева Е. П. Модели финансирования инноваций и особенности финансирования космической деятельности. *Молодой ученый*. 2016. № 12 (116). С. 1362–1366.
3. Фінансування інновацій. URL: <https://www.ebrd.com/downloads/res.pdf>.

ФОРМУВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Шкробтак М. В., студент

*Науковий керівник: к. е. н., доцент Гвоздєй Н. І.,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини*

Виникнення та існування кредиту зумовлені розвитком товарногрошових відносин. Його об'єктивна реальність пов'язана з наявністю тимчасово вільних коштів у одних суб'єктів економічних відносин та потребою у фінансових ресурсах для забезпечення своєї життєдіяльності у інших. Цей процес є